

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

Sędzia Izby Karnej SN wyznaczona do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej SN postanowieniem Prezydenta RP z dnia 17 września 2022 r. po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 17 listopada 2022 r., bez udziału stron, w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w W. K. C., wniosku obrońcy sędziego o wstrzymanie wykonania zaskarżonej uchwały, na podstawie art. 462 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych*

postanowił

wstrzymać wobec sędziego Sądu Okręgowego w W. K. C. wykonanie Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2022 r. o zawieszeniu tego sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżeniu wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 16 grudnia 2021 r. wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie SSA Przemysław W. Radzik, powołując się na przepis art. 130 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (dalej u.s.p.), przesłał do Sądu Najwyższego Izba Dyscyplinarna, zarządzenie nr [...] /2021 z dnia 15 grudnia 2021 r., Prezesa Sądu Okręgowego w W., wydane

na podstawie art. 130 § 1 i 3 wyżej wskazanej ustawy, którym zarządzono „natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego Sądu Okręgowego K. C. na okres miesiąca od dnia wydania niniejszego zarządzenia, z uwagi na istotne interesy służby oraz powagę Sądu, w związku z naruszeniem art. 42a § 2 p.u.s.p., tj. niedopuszczalne dokonanie ustalenia i oceny zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości” (k. 2, 3). Równocześnie wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie Przemysław W. Radzik pismem z dnia 16 grudnia 2021 r. zwrócił się do zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Michała Lasoty z „żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających w stosunku do K. C. w kierunku ewentualności popełnienia przez niego przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 pkt 3 i 5 usp.”, przesyłając w załączeniu kopię postanowienia wydanego przez sędziego w dniu 15 grudnia 2021 r., sygn. akt X Ka 149/21 (k. 4-8).

W trakcie posiedzenia Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej w dniu 5 stycznia 2022 r., zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Michał Lasota przedłożył do akt sprawy wydane przez siebie na podstawie art. 114 § 3 u.s.p., również w dniu 5 stycznia 2022 r., postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu K. C. i przedstawieniu zarzutu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 3 u.s.p., które związane było z wydaniem przez sędziego postanowienia z dnia 15 grudnia 2021 r. (k. 43-45).

Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna, po rozpoznaniu sprawy w przedmiocie zarządzenia Prezesa SO w W. z dnia 15 grudnia 2021 r., uchwałą z dnia 5 stycznia 2022 r., sygn. akt I DO 17/21, na podstawie art. 130 § 3 i art. 129 § 3 oraz art. 132 u.s.p., zawiesił sędziego Sądu Okręgowego

w W. K. C. w czynnościach służbowych i obniżył mu wysokość jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia o 25% (k. 48-60).

Uchwała ta została zaskarżona zażaleniami obrońców sędziego K. C., z tym, że w jednym z nich został zawarty wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonej uchwały do czasu rozpoznania zażaleń (k. 74 v.). W obu zażaleniach podnoszono, między innymi, zarzuty wskazujące, że zdaniem obrońców, uchwała została wydana przez Izbę Dyscyplinarną SN, który to organ w świetle przepisów Konstytucji RP oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności nie jest sądem i nie ma atrybutu niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą oraz, iż wydanie przez sędziego postanowienia nie może być przedmiotem oceny w ramach przepisu z art. 130 § 1 i 3 u.s.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek złożony przez obrońcę sędziego K. C. o wstrzymanie wykonania zaskarżonej zażaleniem uchwały zasługuje na uwzględnienie. Wprawdzie wniosek ten nie został odrębnie uzasadniony, jednakże stanowił on impuls do zbadania przez Sąd Najwyższy, w kontekście zarówno treści uchwały jak i zażaleń, konieczności utrzymywania w dalszym ciągu zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych.

Przypomnieć należy, że art. 131 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych przewiduje możliwość wniesienia zażalenia na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach służbowych, przy czym, co należy podkreślić, zażalenie nie wstrzymuje wykonania uchwały. Kwestie związane z wykonalnością uchwały w tym przedmiocie regulowane są ponadto w Kodeksie postępowania karnego ze względu na zawarty w art. 128 u.s.p. nakaz odpowiedniego stosowania przepisów tego kodeksu w sprawach nieuregulowanych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Wykonalność orzeczeń, od których wniesiono zażalenie, regulowana jest w art.

462 § 1 k.p.k. Przepis ten wskazuje, że sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lub sąd powołany do rozpoznania zażalenia może wstrzymać wykonanie postanowienia. Oznacza więc to, że zaskarżona zażaleniem uchwała o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych jest co do zasady wykonalna mimo nieprawomocności. Możliwe jest jednak w takim przypadku wstrzymanie wykonania orzeczenia.

Zauważyć również należy, że wstrzymania wykonania orzeczenia może dokonać zarówno sąd, który wydał zaskarżoną zażaleniem uchwałę, jak też sąd powołany do rozpoznania zażalenia, a więc sąd odwoławczy. Z uwagi jednak na to, iż wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia rozstrzygany jest w ramach postępowania incydentalnego, a nie postępowania związanego bezpośrednio z kontrolą odwoławczą rozstrzygnięcia Sądu I instancji wywołaną wniesionym zażaleniem, znajduje w tym przypadku zastosowanie ogólna reguła wynikająca z art. 30 § 2 k.p.k., iż sąd orzeka jednoosobowo i to na posiedzeniu.

Wprawdzie brak jest jednoznacznego wskazania w przepisach przyczyn konieczności podjęcia decyzji w trybie art. 462 k.p.k., jak również w tym zakresie brak jest stosownego orzecznictwa, wydaje się jednak zasadne wykorzystanie wypracowanych reguł na gruncie instytucji wstrzymania wykonania prawomocnego orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym w trybie art. 532 k.p.k. Wstrzymanie wykonania zaskarżonego zażaleniem postanowienia, w tym wypadku uchwały, winno więc być warunkowane nie tylko przewidywaną realnie skutecznością zażalenia, ale również wówczas, gdy konieczne jest powstrzymanie negatywnych, dolegliwych i nieodwracalnych skutków dla skarżącego mogących powstać w sytuacji, gdyby zaskarżone zażaleniem orzeczenie, obarczone rażącym błędem, było wykonywane.

W niniejszej sprawie istnienie wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zażaleń wniesionych na uchwałę wynika z rangi podniesionych w nich zarzutów. Wprawdzie oceny, co do zasadności postawionych zarzutów dokona Sąd Najwyższy podczas merytorycznego rozpoznania sprawy, jednakże stwierdzenie już na wstępnym etapie jej badania możliwości zaistnienia uchybień, o których mowa w zażaleniach, obliguje do wstrzymania jej wykonania.

Należy bowiem podkreślić, że zastrzeżenia podnoszone w zażaleniach względem Izby Dyscyplinarnej kierowane zarówno w kontekście statusu organizacyjnego tej Izby w ramach struktury Sądu Najwyższego, jak i ocena spełnienia cechy niezależności przez sądy dyscyplinarne kreowane spośród sędziów Izby Dyscyplinarnej, będą przedmiotem wnikliwej analizy przez Sąd w trakcie rozpoznawania zażaleń i to on oczywiście podejmie ostateczną ocenę zasadności wydanej w dniu 5 stycznia 2022 r. uchwały.

Nie bez znaczenia na podjętą decyzję w trybie art. 462 k.p.k. ma również fakt, iż mimo wydania w dniu 5 stycznia 2022 r. postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu K. C. do chwili obecnej nie zostało ono zakończone. Przypomnieć należy, że zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego sędzia Michał Lasota upatruje wystąpienie przewinienia dyscyplinarnego w wydanym przez sędziego K. C. jednego postanowienia, co jak się wydaje nie wymagało skomplikowanych czynności dowodowych, aby zakończyć postępowanie, które trwa już ponad 10 miesięcy. Należy natomiast z całą stanowczością podkreślić, że zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych winno być traktowane jedynie jako środek tymczasowy na czas trwającego postępowania dyscyplinarnego, nie może się natomiast przeradzać w odbywanie kary przez sędziego. Każdy sędzia ma prawo bronić się przed stawianymi mu zarzutami dyscyplinarnymi przed niezawisłym i obiektywnym

sądem, a nie trwać w zawieszeniu spowodowanym, niekiedy instrumentalnym, działaniem Rzecznika Dyscyplinarnego.

Konieczne jest również zwrócenie uwagi na obecne brzmienie art. 107 u.s.p. i treść § 3 pkt 1, który został dodany nowelizującą ustawę *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r., [wejście w życie 15 lipca 2022 r. (Dz.U. poz. 1259)]. To ustawodawca przesądził, iż „nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów”. Treść tego przepisu potwierdziła jedynie stosowaną uprzednio, do chwili powołania Izby Dyscyplinarnej, praktykę orzeczniczą, iż sędzia może podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej za wydane orzeczenie jedynie zupełnie wyjątkowo.

Wydane przez Sąd Najwyższy postanowienie w trybie art. 462 § 1 k.p.k. o wstrzymaniu wykonania zaskarżonej uchwały z dnia 5 stycznia 2022 r. oznacza, iż sędzia K. C. ma zostać przywrócony natychmiast do służby w wydziale Sądu Okręgowego w W., w którym dotychczas orzekał, na dotychczasowe stanowisko. Próba przeniesienia sędziego, bez jego zgody, na inne stanowisko, czy też w innym wydziale, będzie stanowiło niewykonanie orzeczenia Sądu Najwyższego i winno spowodować co najmniej odpowiedzialność dyscyplinarną sędziego podejmującego taką decyzję. Tego rodzaju zastrzeżenie jest konieczne z uwagi na powtarzające się przypadki przenoszenia sędziów na inne miejsce służbowe, w sytuacji wydawania przez sądy dyscyplinarne korzystnych dla nich orzeczeń, jako dodatkowe, celowe i bezprawne dolegliwości mogące mieć wręcz charakter szykany.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak we wstępie.

